

ŽE VELIKONOCE UŽ BYLY?

ALE JAKÉ BYLY HANÁCKÉ VELIKONOCE V KLUBÍČKU?

Velkolepé, úžasné, přátelské a pořádně velikonoční. A to i díky vám, našemu novému projektu, dobrovolníkům, kteří jej připravují a všem nadšencům, kteří nás zasmělili do klouzla jarních svátků. I když jsme stále vše sdíleli přes obrazovky a různé aplikace, i když se folklórni soubor Klubíčko nemohl setkávat, aby vám nachystal velikonoční představení, i tak jsme toho zažili a vytvořili hodně. Někdo natáčel videa, pekli malí i velcí, zpívali holky i kluci, starší se podělili o vzpomínky z dětství a někteří se zase starali, aby tradice žily a byly předávány budoucím generacím. Výsledek toho všeho je tato Motanice. Chceme se podělit a pochlubit, co jsme všechno s vaší pomocí vytvořili, naučili se, navařili /a snědli/, vystavili ať už v Klubíčku nebo doma. Co stránka, to nadšení z tradic, co článek, to příběh, co fotka, to sdílená radost. A i když víme, že Velikonoce už jsou za námi a všichni už vyhlížíme léto, sluníčko, procházky v lese, koupání a vše, co k tomu patří, tak věříme, že vás tato Motanice bude bavit /jako bavila nás/, a že třeba bude studnou inspirace pro vaše příští Velikonoce.

KLUBÍČKO KROMĚŘÍŽ

PROJEKT FOLKLÓR HANÉ V KLUBÍČKU

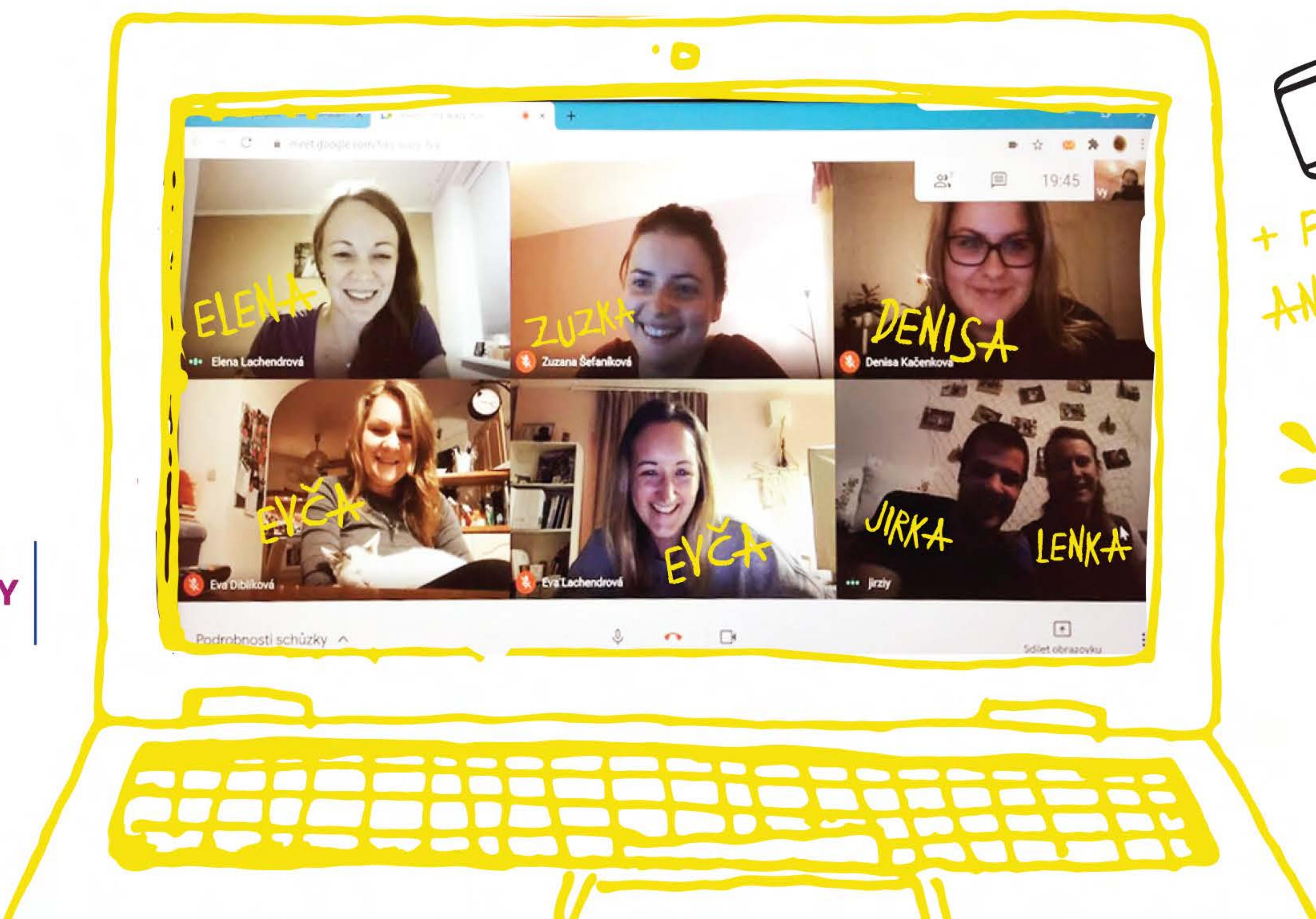
Zuzka, Denisa, Aneta, Lenka, Eva a Jirka. Je nás šest dobrovolníků. Milujeme folklór a všechno kolem hanáckých tradic. Nejsou to jen kroje, písničky a vzory na nádobí. Je toho mnohem více.

Jsou to příběhy a zkušenosti lidí, jsou to dávno zapomenuté recepty, které je dobrodružství znova objevovat a zkoušet, jsou to řemesla, která se dědí z generace na generaci.... Je to vše kolem nás...

A to všechno nás moc baví. A ještě větší radost máme, že v rámci projektu Folklór na Hané v Klubíčku můžeme předat toto nadšení a tradice hanáckého folklóru dětem, rozvíjet komunitu a prohlubovat tak vzácné dědictví našich předků. Propojit generace a zapojit klubíčkovskou komunitu do folklórního šílenství. Projekt v rámci European Solidarity Corps (ESC) probíhá v Klubíčku Kroměříž celý rok 1.1.-31.12.2021

Číslo projektu: 2020-3-CZ01-ESC31-094132

Zuzana Štefaníková

VARILLI JSME!

PEČENÍ VELIKONOČNÍHO MAZANCE A PTÁČKŮ

Alenka, Barunka a Zuzka se daly do pečení velikonočního mazance a velikonočních ptáčků. Těsto připravily podle receptu Hanácké kuchařky. Pomohla jsem děvčatům s těstem a troubou a při tom si zavzpomínala na své tety z nedalekých Lutopencen. Tety mě naučily mnohé říkanky a písničky z Hané. Vzpomněla jsem si dokonce na celou básničku „Stréček Čásek“, kterou vždy recitovala moje teta Lidka.

Anna Moserová

DOBRÝ MAZANEC

50 dkg hladké mouky
3 dkg droždí
1 dl mléka
5 žloutků
12,5 dkg másla
5 dkg rozinek
2 lžičky citronové kůry

1/2 lžíce mletého kardamonus
1/2 lžíce muškátového oříšku
špetka šafránu
vanilkový cukr
sůl
4 lžíce rumu
1dl silný čaj

STRÉČEK ČÁSEK

Šli stréček Čásek ráno do pola
a rozhližijó se kolem dokola.

Najednó frnk! A nové kromflék od gaťo jim oletěl
a leží v óvraťo.

Mám se já zhébnót, abe mně pokl břoch?
Dež sis tam oletěl, tož si tam bod'.

Stréček přešli dom a volajó:

Te, Marjáno, běž do pola a tam v óvraťo
leží můj nové kromflék od gaťo.

A te, Frolišo, nestůj tam jak deske z dobo,
mně se chce zévnót, poď mně otevřít hobo.
Stréček se natáhli jak kocór na okřenko
a spali dál.

Vtém přiletí Marjána, celá jak bez dochá
a třepotá stréčkovi čémsi u ucha.

Stréčku, ten kromflék sem našla.

Ležel tam pod cockem natě
a beli k němu přirostěné této gatě.
Nemluv hlóposti a netřep mako,
deť be to belo kos zázrako.

No, dezs ty gatě našla, do komory ich dé,
dyž je tak órodná naša hanácká zem.

Miloslava Hošková

HANÁCKÁ KUCHAŘKA

Recepty
v tomto čísle Motanice
jsou převzaty
z Hanácké kuchařky
od Miloslavy Hoškové

PODÍVEJTE SE
NA VIDEO

BÉÉÉÉÉ RÁNEK

Doposud jsem pekla beránka tajně, vždy, když děti usnuly. Mělo to být každoroční překvapení, o kterém ale věděla celá rodina. Tento rok jsem toto "tajemství" povýšila na tradici. Nejen moji, ale i dětí. Pekli jsme beránka spolu.

Vím, že to jsou roky, kdy já hlídám recept, je všude kolem rozsypaná mouka, a někdy i skořápka v těstě. Ale vážím si těchto chvil. Je krásné pozorovat, jak se děti budou zdokonalovat, a já už nebudu muset ani hlídat nastavení trouby .... a možná ho jednou upečou, až půjdu spát. Jako tajemství.

Petra

BERÁNEK

120 g másla
4 vejce
200 g cukru krupice
1 vanilkový cukr
200 ml mléka
300 g polohrubé mouky
1 prášek do pečiva
pár kapek šťávy z citronu

Máslo, žloutky a cukry utřeme do pěny.
Postupně přidáváme vlažné mléko
a mouku smíchanou s práškem do pečiva.
Zakapeme šťávou z citronu a nakonec
pomalu vmícháme sníh z bílků.
Formu vymažeme a vysypeme hrubou
moukou. Pečeme v předehřáté troubě
asi 30 až 45 minut.

PEKLI JSME JIDÁŠE

Můj syn Tobi, jako správný mládenec, má rád Velikonoce, nu, a proto jsem se rozhodla ukázat mu to i z jiné strany a zapojit ho do příprav. A tak jsme spolu pekli jidáše. Nechali jsme se inspirovat Hanáckou kuchařkou, ale i rady moudrých žen z Klubíčka nám přišly velmi vhod.

Pěkně jsme se po hanácku nastrojili a společně strávený předvelikonoční čas si náramně užili. Po jidáších se jen zaprášilo a nás to společné folklorní odpoledne příjemně obohatilo.

Pavlína Neudeckerová

JIDÁŠKY

40 dkg polohrubé mouky
3 dkg droždí
5 dkg tuku
4 dkg cukru krupice
1 vejce
1/4 l mléka
skořice
sůl
med

JIDÁŠE

18 dkg másla
7 dkg cukru
4 žloutky citronová kůra
vanilkový cukr
56 dkg mouky
1/3 l mléka
sůl
2 dkg kvasnic
vejce na potření
mák

Umícháme máslo, cukr, žloutky, citrónovou kůru a vanilkový cukr. Přidáme mouku, mléko, sůl, kvásek z kvasnic, vypracujeme tuhé těsto a dáme vykynout. Z vykynutého těsta splétáme a stáčíme jidášky, necháme je chvíli na plechu nakynout, pomažeme vejcem, upečeme a baštíme.

OBJEVY VALI JSME

Velikonoční zvyky a tradice se v naší rodině snažíme dodržovat. I letos, v době kovidové, se nám to podařilo. Hlavně díky Klubíčku jsme se naučili něco nového a zajímavého.

Kromě pečení velikonočního beránka, jidásů, věnce, barvení kraslic a pletení pomlázky mě zaujal recept na hanáckou jarní polévku s popencem. První výzva byla najít rostlinu popenec, ale s kamarádkou Ivuškou jsme to "hravě" zvládly. Jako první jsme si udělaly zásmažku a naházely do hrnce všechno zelené, co jsme našly - špenát, popenec, salát, pažitku a bazalku. Vše jsme zalily vodou a nechaly vařit. Pro dochucení jsme použily libeček a vajíčko. Vše jsme důkladně rozmixovaly a zkonzumovaly. Polívka měla doma velký úspěch. Už se těším na další skvělé recepty.

Anna Vojtásek

ZELENÁ POLÉVKA Z JARNÍCH BYLINEK

hrst špenátu, šťovíku, polníčku nebo listového salátu

lžíci popence, petrželky, pažitky, případně bazalky

5 dkg másla

2 žloutky

lžíce hladké mouky

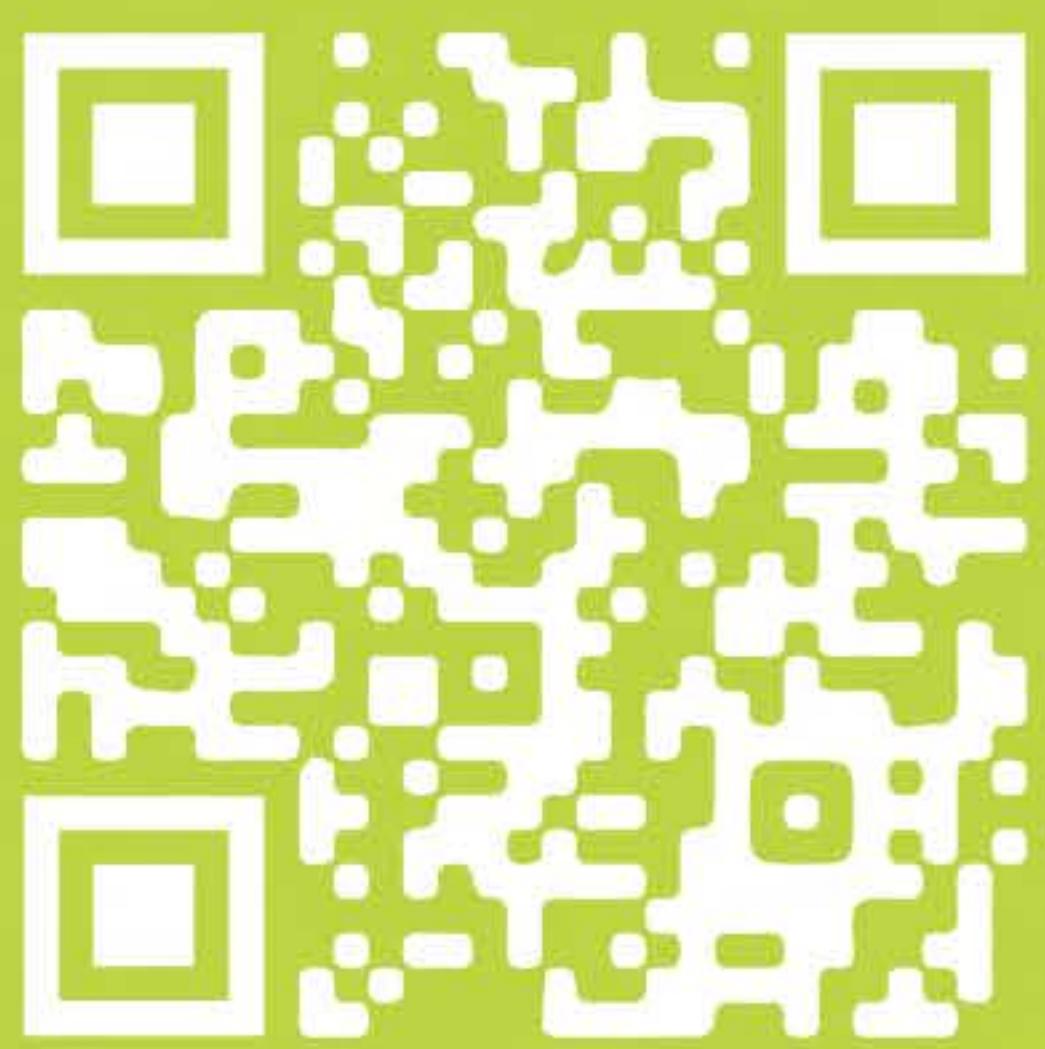
sůl

Bylinky přebereme, omyjeme a jemně posekáme. Z másla a mouky uděláme světlou jíšku, přidáme bylinky a trošku osmažíme. Zalijeme podle potřeby vodou, osolíme a jen krátce povaříme. Nakonec polévku zahustíme rozkvedlanými žloutky a podáváme necezenou.

PODÍVEJTE SE
NA VIDEO

TAKY JSME TVOŘILI!

Barvili, lepili, stříhali i pletli.
Naučili se nové věci, zkusili
jsme tradiční i netradiční techniky.
My barvili cibulí, kopřivou
a vším, co nás napadlo.
Lepili slámu, zkoušeli vosk.
Jak uvidíte na následujících
stránkách, všechna vajíčka
byla krásná, tatar pružný
a dobře upletený a velikonoční
věnec dělal parádu a výtečně
chutnal.

A kdo říká, že se musí cibulí
barvit jen vajíčka na Velikonoce.
Co třeba tričko v cibuli, pytlík na
svačinu v zelí, šátek v kopřivě.....
Čím barvíte vajíčka a jiné výtvory vy?
Avokádem, čajem, kávou...
Dejte nám vědět, pochlubte se!
Podělte se s námi o vaše výtvory,
rady, nápady....

NAKRESLI SI A POMALUJ TRIČKO!

Když jsme u toho tvoření...
Vystříhni si tvar trička
a s použitím hanáckých
motivů jej navrhni a pokresli.
Chceš tričku dát moderní styl?
Použij klubíčkovské barvy!

TESTOVÁLI JSME BARVENÍ VAJÍČKA VLAŠTOVIČNÍKEM, OSENÍM, KOPŘIVOU A ŠPENÁTEM!

„Velikonoční kraslice jako za starých časů,“ řekly si Karlička, Anička a Ivča a daly se do barvení vajíček řepou na červeno, zelím na modro, cibulovými slupkami na hnědo. Ale co vyzkoušet, aby bylo vajíčko zelené? Zkusili jsme osení, jak doporučuje jedna babka v knize Hanácký folklór od autora Bečáka. Hmm, nic moc, vajíčko zůstalo víc bílé než zelené. „Zkuste špenát nebo kopřivu,“ radili jiní, ale také nic moc. Soda ani ocet nepomáhaly. A tak poslední pokus podle rady jedné zkušené barvířky „vlaštovičník“. A skutečně vlaštovičník obarvil vajíčko na takovou šedozelenou!

EJHLE KOPŘIVĚNKA!

(zpívala babička Anežka Bazalková
malé Aničce Moserové)

Ejhle, kopřivěnka,
jak by chtěla k nám do vínka,
ejhle kopřivěnka,
jak by chtěla k nám.

Každého by popíchala, poškrábala,
nic, nic, kopřivěnko, jen si zůstaň tam!

Ej - hle, ko-při-věn-ka, jak by chtě-la k nám do vín-ka, ej - hle, ko-při-věn-ka, jak by chtě-la

8

k nám. Kaž-dé-ho by po-pí-cha-la, po-pí-cha-la, po-škrá-ba-la, nic, nic, ko-při-věn-ko

15

VÝSLEDKY TESTU

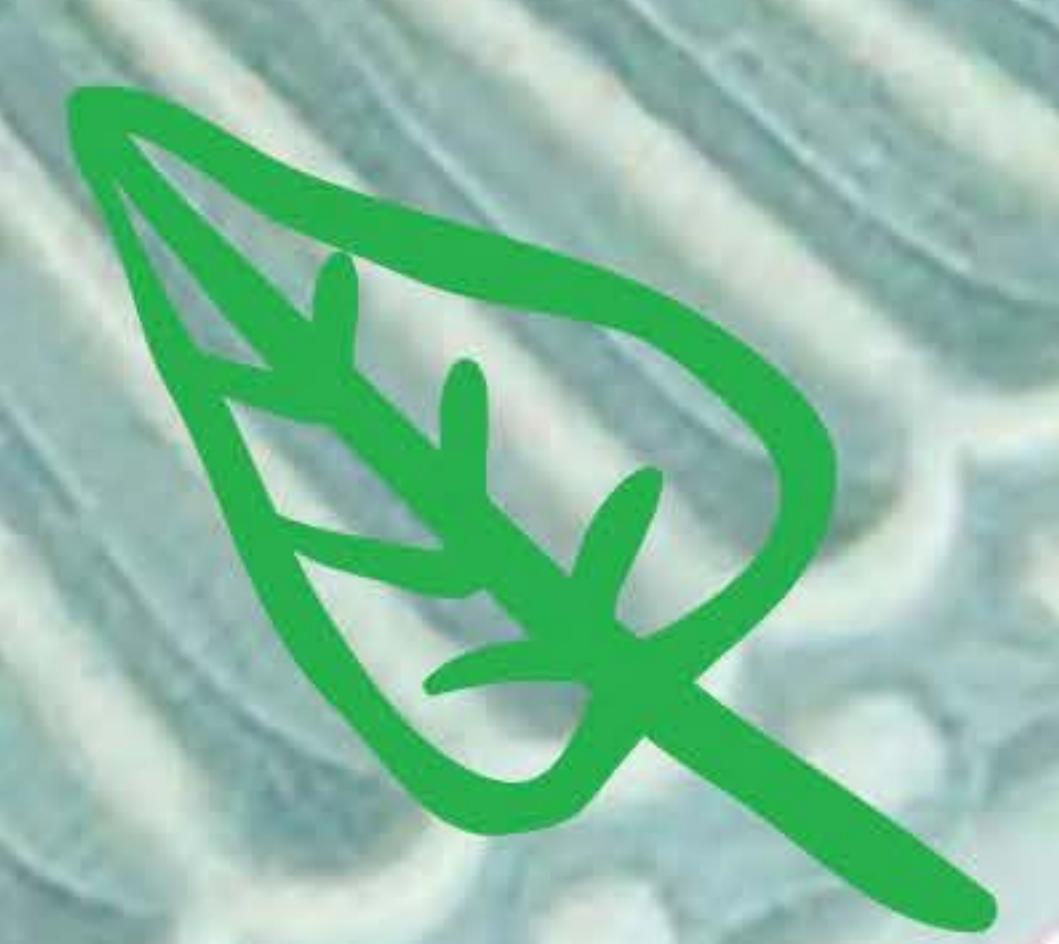
SENÍ

ZELÍ

VLAŠTO
VÍČNÍK

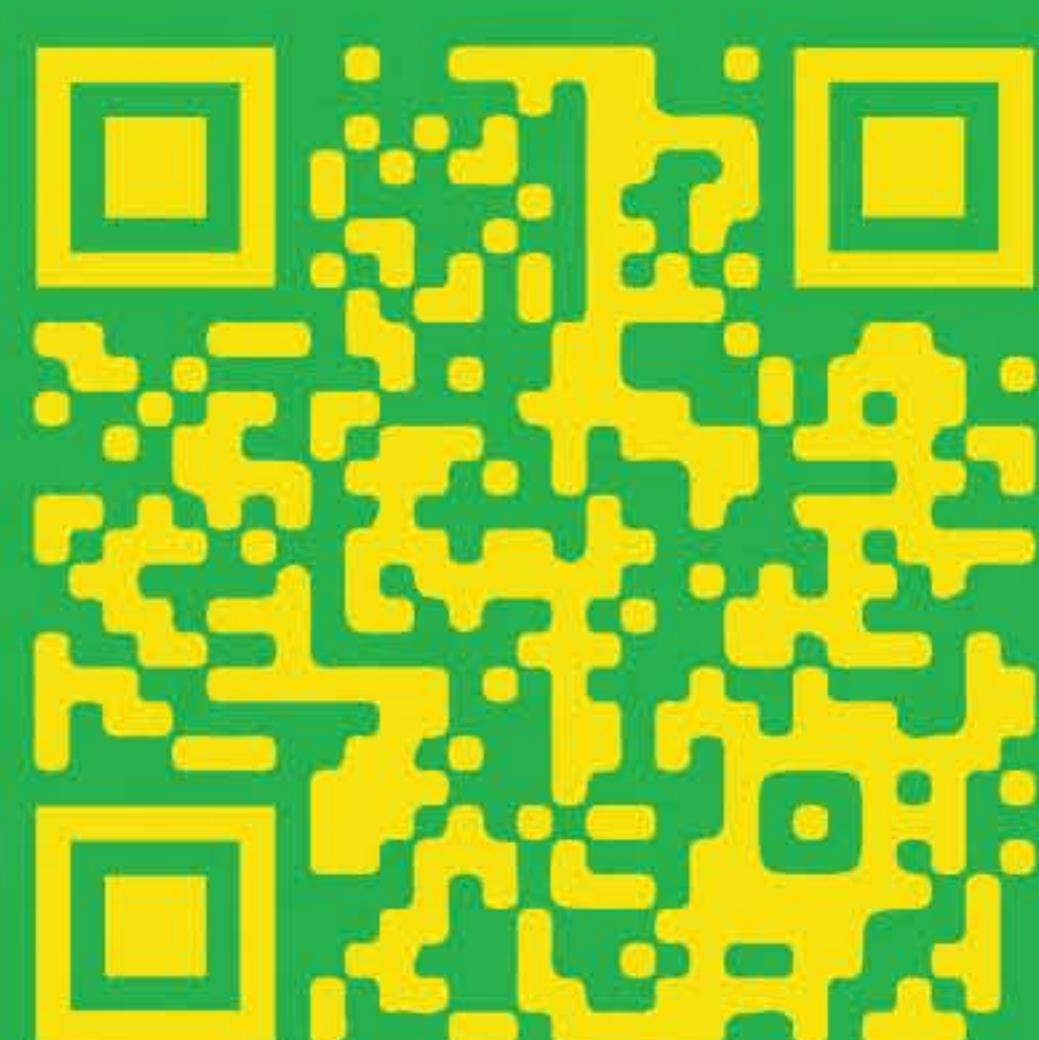
ŘEPĂ

CIBULE

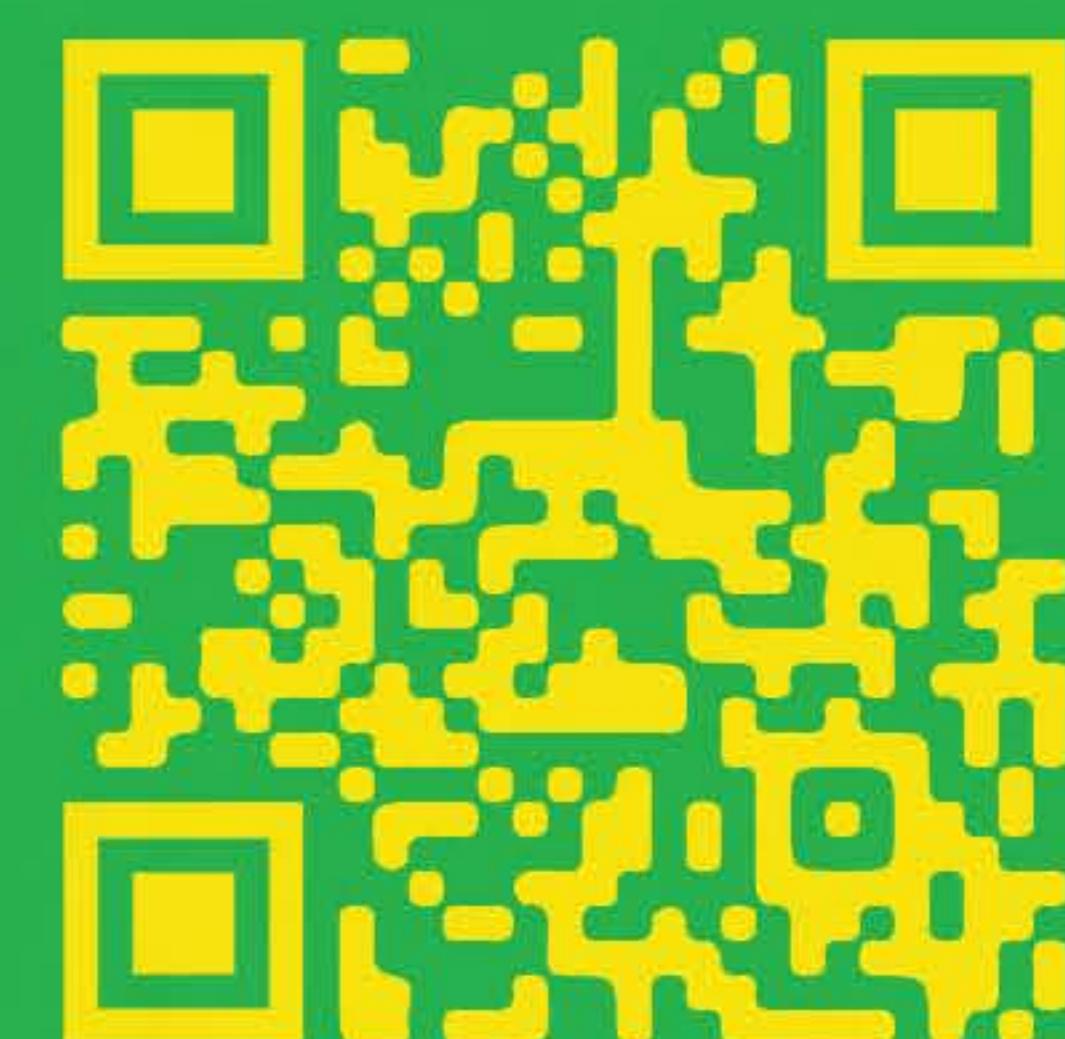
PLETLI JSME TATAR

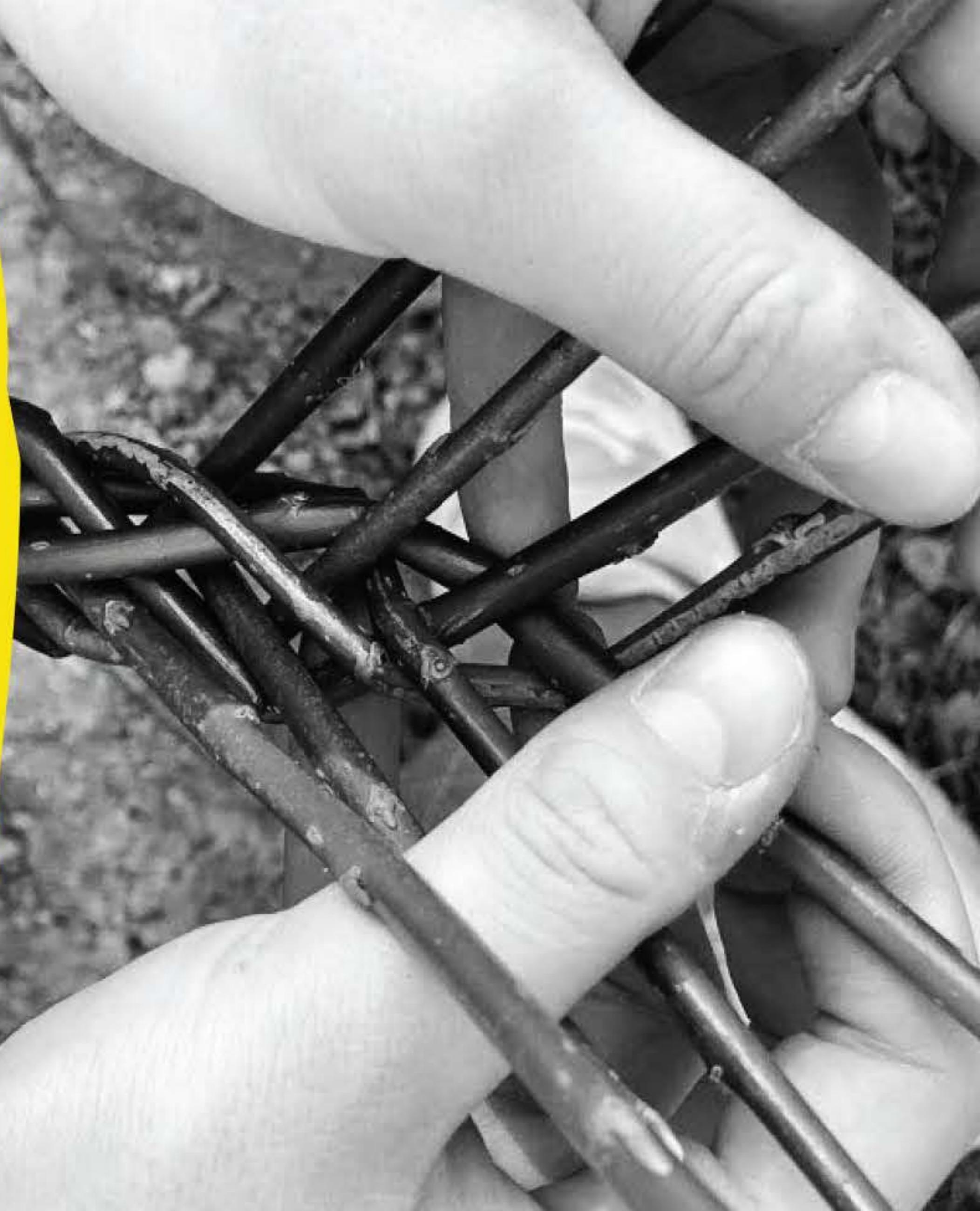
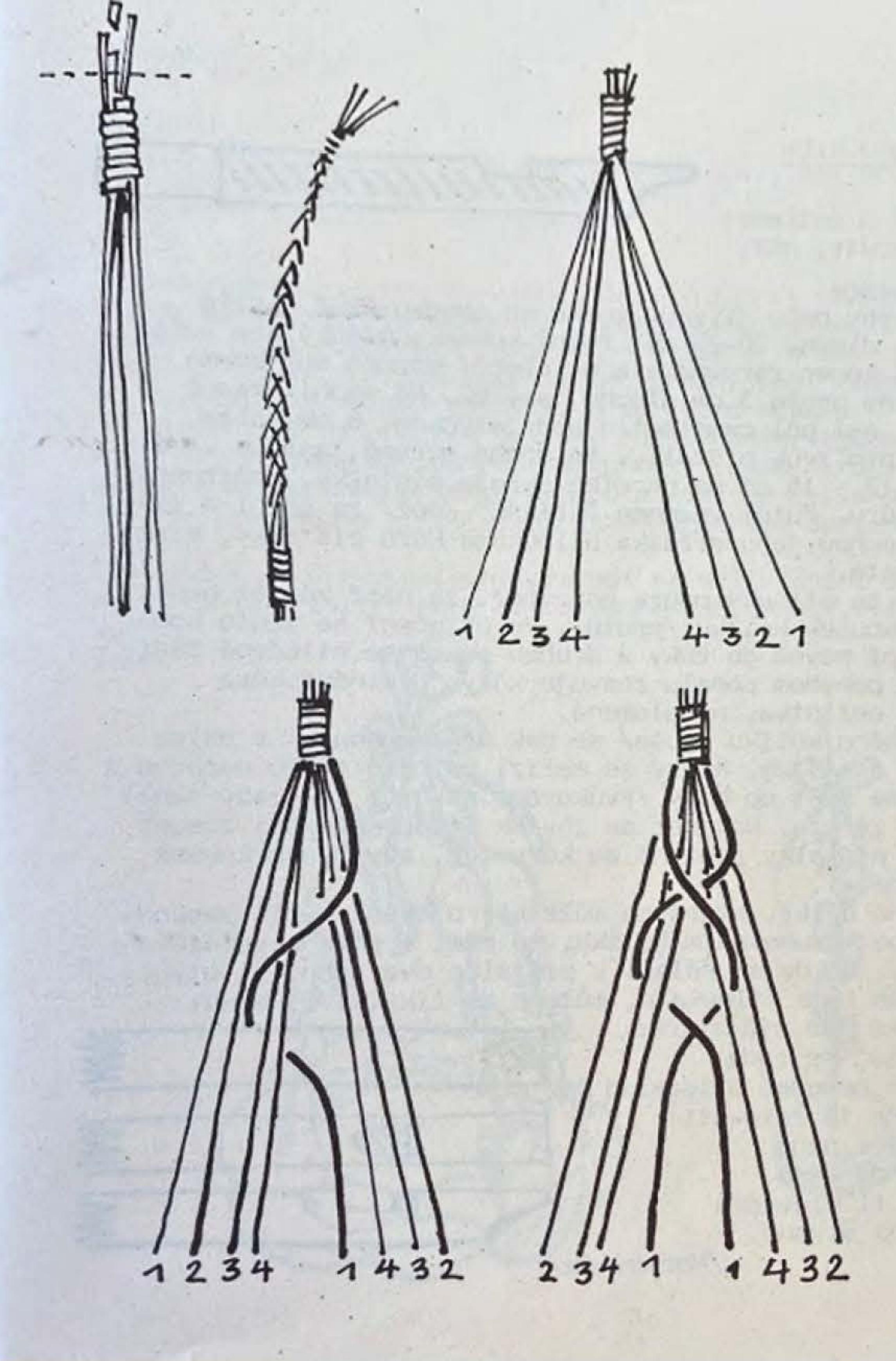
Vedoucí folklórního souboru Klubíčko paní Jana Nováková zavzpomínala na své dětství v Bučovicích, kde chlapci chodili na velikonoční pondělí s tatary až 2 metry dlouhými, ozdobenými desítkami krásných různobarevných mašlí. A díky proutí z její zahrádky jsme mohli uplést několik hodně dlouhých tatarů. Mladý Hanák Pavel natočil video, jak plést tatar z 8 prutů, a to i s básničkou „Já su malé koledníček“. Připojil se také Hanák Ondra z Hulína, který pro nás natočil video s podrobným návodem na pletení tataru. Oběma chlapcům děkujeme, že inspirovali nejen chlapce, ale také děvčata! Sešlo se nám několik fotek z rodinných pletení.

„Vzkázal Karlík a Karlička,
aby dali tři vajíčka:
jedno bílé, dvě červený,
k tomu ještě malovaný.
Pán Bůh vám to nadělí
na zahradě, na poli.“

„Já su malé koledníček, tetičko,
přišel jsem si k vám
pro červené vajíčko,
vajíčko ně déte,
nic se ně nesňeťte.“

JAK JSME VYRÁBĚLI VELIKONOČNÍ VĚNEC

Velikonoční věnec je tradiční ozdoba slavnostní tabule. Připravuje se ze dvou dávek kynutého těsta. Jedna dávka na věncovou základnu a druhá na ptáčky, kteří věnec zdobí. Dozdatit můžete také něčím zeleným, třeba krušpánkem. Výroba nám zabrala s přestávkami celý den.

1. Inspirovali jsme se knihou „Ještě mi zůstalo klubíčko nití...“
2. Kapitola „Velikonoční věnec“
3. Připravíme si kynuté těsto /dvě dávky/ dle osvědčeného receptu.
4. Upleteme z těsta široký, dlouhý cop.
5. Omotáme jej kolem hrnku, aby cop získal potřebný kulatý tvar.
6. Vytvarujeme ptáčky ze stejného těsta.
7. Vše potřeme vajíčkem.
8. Upečeme ptáčky zvlášť.
9. Upečeme věnec také zvlášť.
10. Vyfouknutá vajíčka nasuneme na proutky kočiček.
11. Je třeba 3 proutků a vajíčka by měla mít větší dírky.
12. Teď máme vše připraveno.
13. Napícháme proutky s vajíčky do věnce tak, aby tvořily trojúhelník, a nahoře je svážeme.
14. Ozdobíme červenými mašlemi.
15. Ozdobíme ptáčky dle vlastní fantazie.

★ VELIKONOČNÍ VĚNEC
JE HOJOV!

POSTUP JAK NA TO

CIBULÁČCI

Techniku barvení vajíček v cibulových slupkách znám již od dětství a pokládám ji tedy za naši rodinnou tradici. Některé roky jsme sice vyzkoušeli i něco jiného /malování voskem nebo tuší/, ale vždy jsme se k cibuli vrátili. Během let jsme techniku vypilovali k dokonalosti a myslím si, že je to opravdu jedna z nejjednodušších a nejkrásnějších technik barvení.

Máme pár vychytávek, které vám mohou pomoci tak, aby byla vajíčka co nejdokonalejší:

1. Nezapomenout sbírat cibulové slupky. Nesmějte se! Já každý rok zapomenu a pak mne můžete potkat v nějakém obchodě, jak do pytlíku nabírám jednu cibuli a hromadu opadaných slupek a vysvětluji to na pokladně. V nejednom obchodě si mne už i pamatuji. Můžete přidat i pár slupek z červené cibule.
2. Cibulové slupky předem povaříme, ať je opravdu hodně sytá barva.
3. Na vajíčka vybíráme zajímavé listy, nebo stébla trávy.
4. Více se hodí vajíčka s hnědou skořápkou. Mají více medově zlaté odstíny.
5. Obalujeme vajíčka v silonkách, místo v gáze. Celý rok sbíráme roztrhané punčocháče, které se na toto právě hodí.
6. Vaříme vajíčka ve slupkách klidně déle, třeba 15 - 18 minut.
7. Po opláchnutí studenou vodou odtraníme silonky a listy a osušíme ubrouskem. Ještě teplé potřeme kapkou oleje nebo sádlem. Vajíčka tím získají krásný lesk.

Na závěr vám můžu ještě prozradit historku ze své svatby, která se konala v australské Sydney. Měli jsme svatební piknik na pláži, který jsme si z větší části chystali sami. Aby vařená vajíčka natvrdo nebyla tak nudná, tak jsem právě na obarvení použila tuto cibulovou techniku. Naši přátelé pak piknik pro nás nachystali. Jaké bylo naše překvapení, když jsme po obřadu s manželem dorazili na piknik a zjistili, že vajíčka jsou na čelním vyvýšeném místě stolu. Australané si prostě mysleli, že je to naše nějaká speciální česká svatební tradice. Jó, tradice jsou tradice.

Marta Madejewski

ČÍM JE PRO TEBE HANÁCKÝ FOLKLÓR?

MUZIKA

VZORY

OBJEVOVÁNÍ

VZPOMÍNKY

RECEPTY

PŘEKVAPENÍ

NÁŘECÍ

TRÁDICE

BUDOUCNOST

NĚCO STARÉHO

RÁDOST

Zamysli se, co pro tebe znamená.
Co bys o něm ještě chtěl/a vědět.
Můžeš něco z folklóru naučit ostatní?

ORIGINALITA

SOUNÁLEŽITOST

JE TO KŮL

BÁSNIČKY

ZVÝKY

LITERATURA

RODINA

KAŽDODENNOST

NOVÉ OBZORY

NUDA

POTENCIÁL

VÁŠEN

ŘEMESLO

KROJE

MÓDA

HUMOR

NÁVRAT

LIDÉ

KLÁSIKA

KRÁSA

YEKLÁDANÝ YÉCA

HANÁCKÉ KRASLICE
ZDOBENÉ SLÁMOU

„Že só toze fešácky te vajíčka hanácky,
vestrojeny zlató slamó, proslavojó naši Hanó“
(Julie Kummerová- Kubíčková, Dědice)

NENÍ NAD VLASTNÍ ZKUŠENOST

Když jsem se dozvěděla, že tradiční zvyk zdobení kraslic slámovou metodou, která vyžaduje rozvahu a trpělivost, pochází z Hané, protože byli Hanáci údajně pomalejší, netušila jsem, kolik je v těchto slovech pravdy.

Díky pozvání jsem měla možnost vyzkoušet si vlastnoručně touto metodou nazdobit svou první kraslici. Vyzkoušela jsem si, že je při zdobení zapotřebí nejen trpělivost, ale i důkladná příprava. Jak nabarvení samotné kraslice, tak výběr a příprava slámy. Bylo pro mě velkým překvapením, že z různých druhů obilí mají stébla slámy jiný odstín barvy, zlatý, zelený, a dokonce i růžový. Během zdobení jsem také zjišťovala, že je důležité mít slámu pěkně očištěnou a vyžehlenou. Sláma je velmi křehká, a když jsem chtěla stříhat jednotlivé tvary, abych mohla vytvářet požadované obrazy, tak jsem zjistila, že je také důležité stříhat správným směrem, aby se nastříhané kousíčky nerozpadly, což se mi několikrát stalo. Také není jedno, kterou stranou slámu na kraslici nalepíte. Musíte vybrat tu správnou stranu, aby se vzor do druhého dne neodlebil. Já jsem zdobila svou první kraslici celou hodinu a byla to pro mě opravdu zkouška trpělivosti, a to jsem ke zdobení použila pouze 30-40 kousíčků slámy. Obdivuji trpělivost a zručnost žen, které touto slámovou metodou zdobí a dokážou použít na jednu kraslici 300 -700 kusů tvarů slámy. Jejich ruce umí vytvořit hanáckou kraslici, která není jen obyčejnou velikonoční dekorací, ale přímo uměleckým dílem.

Iveta Matysíková

Naučit se trpělivosti,
úctě k tradičnímu řemeslu
a třeba i novému koníčku.

JAK NA TO?

Polepování, či vykládání vejce vzory z nastříhané ječné či ovesné slámy, dosáhlo největšího rozvoje na Hané. Jedná se o velmi pracnou techniku. Sláma se podélně rozstříhne, rozřeže, zbaví buničiny a vyhladí do rovné plochy nožem.

Poté se stříhá na různé tvary – trojúhelníčky, kosočtverečky, proužky, nově i kolečka aj.

Z nastříhaných drobných kousků zploštělé slámy tvoří malířky různé vzory, často hvězdice, kytičky, pásky, zvonky, klasy. Ječmen nebo oves by měl mít silná stébla, aby se po rozstříhnutí získala široká sláma. Sláma se nechává „dojít“ na slunci na zlatozlutý tón, nebo se může louhovat ve vápenné vodě, čímž se dosáhne stříbřitého, nebo opět zlatozlutého tónu. Dříve se sláma také barvila žlutě, červeně, zeleně i modře.

K nalepování používaly malířky stopařský klih, klovatinu, nyní nitrolak nebo Herkules.

Technika je velmi pracná a časově náročná. Ozdobit jedno vejce trvá i hodinu či dvě, záleží na náročnosti vzoru. Vzor se často přizpůsobuje velikosti a tvaru vejce.

Nejpracnější technikou, oblíbenou na Plumlovsku, Konicku, částečně těž na Prostějovsku a Litovelsku je vykládání slamou. Byla snad oblíbena i jinde, zde se však udržela nejdéle, až do zániku malby kraslic. Dokládáme to lidopisným zápisem Františky Hudcové (narozené asi roku 1900) z Přemyslovice na Konicku. „Věbere se pěkná, rovná sláma, žlótá a bilá. Děž néni bilá lebo abē běla ešče bělši, namoči se do vápené vodě, abē zbělela. Zelená sláma se barvi zelenó březôlkó. Sláma se rozřeže na kratší kóskê, a to napozdýl a potom se môsi věškrabat dřeň ze stébla, až je sláma tenká jak papir. Pak se véca óvařijó na tvrdo a obarvijó červenó březôlkó. Z věškrabané slámê se navěstřehovalé kosočtverečkê a z nich se lepilé na véca hvězdičkê, páskê, věnečkê, křížkê ě nápisê. Lepilo se to štětečkem v arabičumě namočeném. Nápisê bělê dovijaky. – Pozdrav z Přemyslovice – Veselé velikonoce – a ešče inači. Dalo to ale piplačkê. Tož včêl po válce dělalo se jedno za 6 korôn.“

Co BUDĚTE POTŘEBOVAT

ječná nebo ovesná sláma
vyfouklé vajíčko
podkladovou barvu
špejli
nůž
nůžky
spendlík
lepidlo např. Herkules
čas
trpělivost

V současné době je zdobení na vysoké profesionální úrovni, výzdoba umělkyně připomíná filigránskou mozaiku složenou ze stovek drobných tvarů. Zdobí se vejce křepelčí, slepičí, kachní, husí i pštrosí. Popis zdobení slámem najdeme v knize J.R. Bečáka: Lidové umění na Hané. Františka Hudcová z Přemyslovic na Konicku popisuje zdobení takto:

Co? BARVENÍ DŘEVEM?

Týden před Velonocemi nám do Klubíčka dorazila zásilka z Plesné u Chebu od smyčcaře pana Horčičky. V obálce byly hobliny z fernambukového dřeva z Brazílie. Dřevo se používá k výrobě smyčců a hoblinami se kdysi na Hané barvily velikonoční kraslice. Barvivu (hoblinám) se říkalo "březolka" a dnes se již téměř nedá sehnat. Rozhodla jsem se, že zkusím březolku sehnat, aby si děti mohly obarvit vajíčka jako za starých časů. A podařilo se mi to! Vajíčka poobarvení mají skutečně takovou "kardinálskou červenou" barvu, jak říkala zkušená umělkyně tradičního zdobení kraslic slámovou paní Marie Pachtová z Dědic u Vyškova. Prababičky a babičky Hanačky by z nás měly radost!

Marta Soukeníková

TATÍNKOVY KRÁSLICE

Při návštěvách mých rodičů vždy obdivuji nové a nové kraslice, které tvoří můj tatínek. Kraslice zdobí vždy v zimním období. Používá různé techniky. Nejvíce obdivuji techniku lepení slámy nebo její imitace. Je to velmi náročná technika na přesnost tvarů a trpělivost při zdobení vajíčka. Motivy čerpá ze starých velikonočních pohlednic. Často tvoří motivy z vlastní fantazie. Dále používá techniku škrabané kraslice malované perem – vzor cibulák, kde je vidět jeho úžasný výtvarný talent. Další oblíbenou a velmi náročnou technikou jsou vrtané kraslice a zdobené voskem. Ukázal nám, jak připravuje vajíčko na vrtání – nákres motivu tak, aby skořápka nepraskla. Samotné vrtání je velmi náročné, držet vejce pevně a zároveň jemně, aby se vajíčko nerozbilo. K vrtání používá brusku na gelové nehty, byl to dárek k jeho 80. narozeninám. Vidět jeho práci s kraslicemi je krásným zážitkem pro mě i mé děti!

Renata Rudolfská

• VELIKONOČNÍ VOSKOVÁ VEJCE •

Velikonoce nejsou jen křesťanské svátky, ale i oslava jara. Tento rok se tradiční mrskut neuskutečnil, jak to bývá zvykem, a proto jsme se domluvili a natočili jsme video pro děti z Hanáckého kroužku, které je seznámilo s velikonočními zvyky na Hané. Od samého rána panovala v Klubíčku před natáčením dobrá nálada. Vše jsme museli připravit a před začátkem natáčení se obléci do hanáckého kroje, který navodil tu pravou atmosféru. Nejprve jsme si formou volného rozhovoru povídali o samotných zvycích, které jsou spojeny s Velikonocemi. Na ukázkou nesměl chybět upečený beránek a mazanec, také pomlázka s barevnými mašlemi. A to, co k Velikonocům neodmyslitelně patří, je zdobení kraslic. V proutěném košíku byly připraveny kraslice různých technik. My jsme si vybrali hanáckou techniku zdobení kraslic voskem. Krok za krokem jsme dětem ukazovali, jak kraslice nazdobit. Věříme, že jsme dětem, alespoň tímto způsobem, mohli přiblížit Velikonoce na Hané.

Denisa Kačenková

Milá, zlatá, panímámo,
my vám nesem nový jaro.
Panímámo nate, tu to jaro máte.
Přivažte ho na provaz,
ať nepřijde žádné mráz.
(Mysločovice)

PODÍVEJTE SE
NA VIDEO

KAŽDÝ NĚCO

Anička samolepky, Fanda angličáky, pan Novotný šroubkы a teta Klára ubrousksу. Každý něco sbíráme. Třeba i krásné vzpomínky a zážitky. Ty nosíme pořád s sebou.

Co ale se sbírkou motýlů či LP desek? Někdo to má v poličce v obýváku, někdo má na to celý pokoj a jsou i tací, kteří si pro svou sbírku postaví celý dům.

Paní Jaroslava Holinová z Libiše má asi ten celý pokoj.

A má ho plný beránků. 368. Starých, nových, malovaných, hliněných, použitych i nepoužitych. Tři sta šedesát osm forem na pečení, výrobu sýra, másla, čokolády nebo na vytlačované beránky z marcipánu. To bude asi největší sbírka forem beránků v Česku. Každý den v roce může mít beránka z jiné formy a ještě bude mít tři navíc. Tomu říkám Velikonoce po celý rok!

Fotografie použity s laskavým souhlasem sběratelky Jaroslavy Holinové

DĚKUJEME
VŠEM

Byla to radost! Sdílet s vámi tyto Velikonoce. Být součástí vašich tradic, vašich příprav i prožití svátků jara. Posbírali jsme nejen spoustu fotek a článků pro toto číslo Motanice, ale hlavně nová přátelství a vzpomínky.

VZPOMÍNKY

VÍTÁNÍ JARA

Když jsem byla malá, tak jsme s dětským souborem Studánka pod vedením paní Františky Šestákové z Mysločovic každé jaro obcházeli dědinu v krojích, s menší májkou a hromadou natrhných kytiček. Ty jsme roznášeli panímámám po dědině s básničkou vítající jaro.

Moje babička si vždycky dala tu práci a precizně nachystala a nažehlila kroje pro mě a mé dvě sestry. Do kroje nás vždy pořádně v pase utáhla. V podstatě jsem se pak nadechla, až jsem kroj sundala.

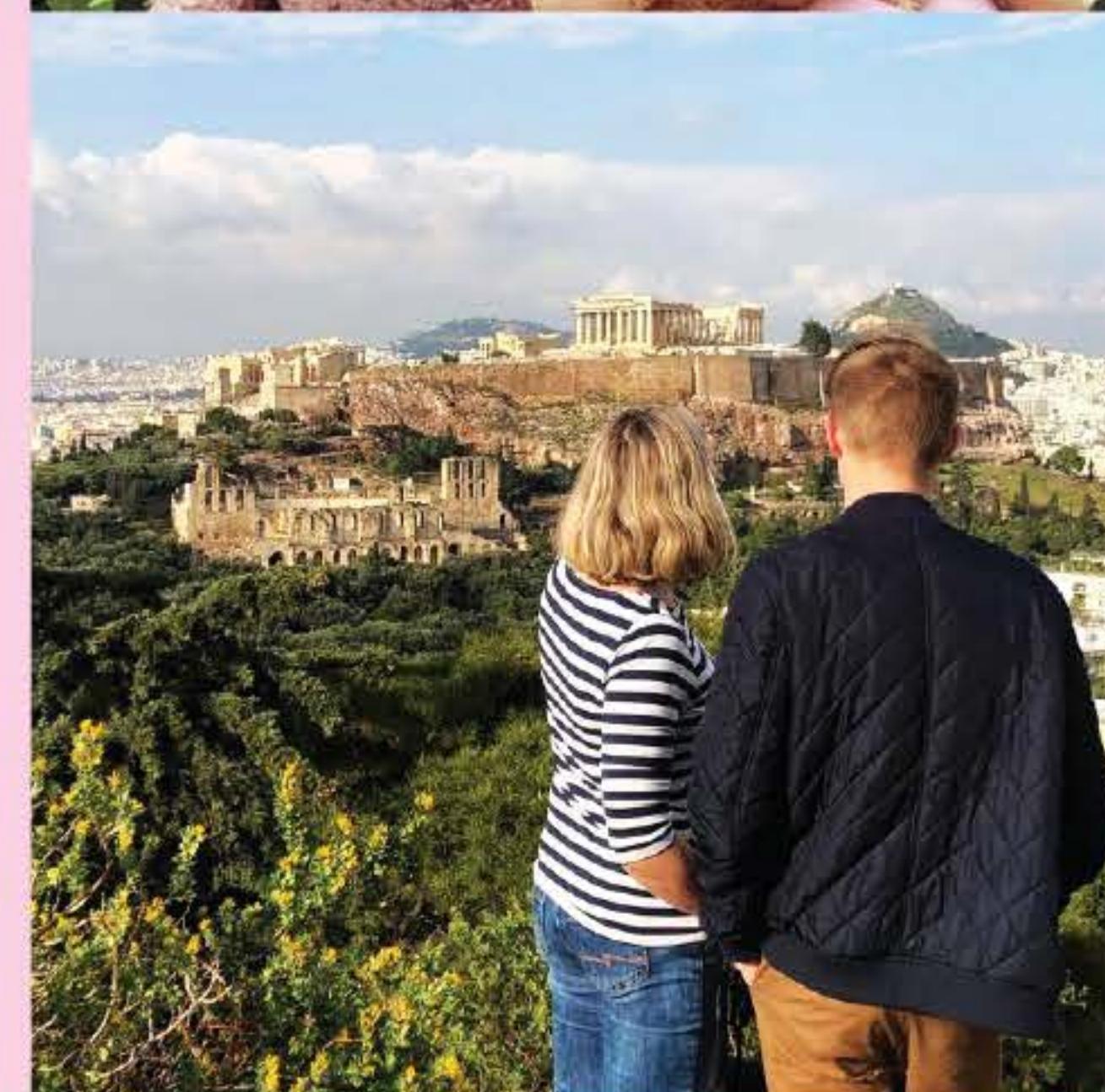
Anna Pecháčková

VELIKONOCE NA MORAVĚ, V ATÉNÁCH I NA LYŽÍCH

Když jsem byla malá, Velikonoce pro mě každoročně představovaly: 1. držení prutů, když tatínek pletl tatar (díky tati, dodnes to umím i poslepu a učím všechny kolem), 2. malování vajíček s maminkou, která sbírala cibulové slupky od Vánoc (ráno rychle na bylinky, ale co když bylo nasněženo?), 3. čekání na mrskače (přijdou, nepřijdou až na náš konec?). Teď už jsem velká a vnímám tyto svátky jako Radost a Naději. Ale přesto nejraději vzpomínám na lyžování jen v tričku na Velikonoční pondělí s přáteli a také na předloňské Velikonoce, které jsme strávili v řeckých Athénách s dětmi. Ve městě vonícím rozkvetlými pomeranči, ve městě plném koček pod Akropolí, ve městě, kde Velikonoce v naší podobě samozřejmě vůbec nepotkáte.

Marcela Bradová

a jediný

Πάσχα

VELIKONOČNÍ KLEPÁNÍ V TĚŠÁNKÁCH A LEBEDOVĚ

VAJÍČKO, KOČIČKY, ŠUFÁNEK A PANTLE Z BUČOVIC

Já pocházím z Bučovic a na Velikonoce mama vždy dělávala jidáše. Děda byl ročník 1875, bydlel s námi a vždycky chodil do kostela posvětit kočičky a vajíčko. Posvěcené vajíčko se potom doma snědlo, kočičky se dávaly za obraz a tam byly celý rok. Ostatní sousedé chodili světit mazanec. Na dědu si pamatuji moc dobře, onikali jsme mu. On sám vždycky mluvil v množném čísle. Třeba když šel do kostela, říkal: „Tak my už deme“ A moje mama na to: „A kolik vás jde?“ Tatínek byl z Malínek – Brankovic a na Velikonoční pondělí, když jsme ještě se sestrou spaly, vzal šufánek studené vody a polil nám hlavu. Tam se dříve polívalo hlavu takto brzo ráno. Pamatuji si taky na jednu historku, když na nás přišli kluci s tatarem, sestra Jarka se schovala pod postel, a když ji tam jeden z kluků chtěl tím tatarem vytlačit ven, vytrhla mu ho z ruky a nařezala mu. Někteří kluci měli krásné dvoumetrové tatary s dlouhými pantlemi, ty pantle byly těžké a visely až k zemi. Vždycky se mi moc líbily.

Jana Nováková (vedoucí Folklórního souboru Klubíčko)

Vzpomínám na velikonoční klepání. To se vždycky kluci sešli a obcházeli vesnici i tu vedlejší s klepačkami a rachotícími hrkačkami všeho druhu a oznamovali čas modliteb místo zvonů, které až do Velikonoční neděle „odletěly do Říma“. Začalo se vždycky ve čtvrtek a končilo v sobotu. Chodili jsme organizovaně, skupinu vedl stárek, kterému bylo tak kolem 15 let, ten to měl nejlepší, protože rozděloval peníze, které jsme za klepání u jednotlivých domů dostávali. I já jsem byl několikrát stárek. Vždycky se podle nějakých pravidel do rytmu vyklepávalo a říkalo „Umřel Kristus Pán“, „Umřel Kristus Pán o třech hodinách“, „Umřel Kristus Pán o třech hodinách, umřel dnes“. Muselo se klepat do rytmu, kdo se spletl, dostal méně peněz, no byli to vždycky ti nejmladší, kteří to ještě neuměli. A bylo to děsné dobrodružství, protože v pátek a v sobotu jsme začínali vždycky ráno kolem páté hodiny, kdy bylo ještě tma a dojít z Těšánek do Lebedova jsme se báli i jako 15 letí. Sem tam vyletěla sova, něco luplo v křoví nebo zahoukal sýček. Ale do Lebedova jsme museli, tam jsme dostávali od babiček nejvíce peněz. Ony ty babičky byly vděčné, že jsme tam vůbec došli. My jsme byli vždycky v pohodě, to ve Zdounkách chodilo klepat klučičích skupin víc a vždycky se někde servali. Ivo C.

JAR

AKČNÍ VELIKONOCE

Dědeček Ladislav mi vyprávěl, jak za mladých let jezdili na Velikonoční pondělí po vesnicích s vozem. A aby stihli všechny vesnice objet, tak vyjížděli z Kojetína už před pátou hodinou ráno. No a první zastávku měli v Němčicích. V jednom z prvních domů, kde zastavili, se holky teprve budily. A jak ty kluky viděly, začaly utíkat. Některé spaly na hůře nebo měly pokoje někde nad chlévy, a jak tam tak všichni utíkali, tak se propadli právě do těch chlévů... samozřejmě tam byla všechna zvířata, krávy, prasata, ...jak to všechno nakonec dopadlo nevím, musím se dědečka, až ho navštívím, zeptat.

Jestli si tehdy vykoledovali mléko, nebo jestli se návštěva chléva stala tradicí.

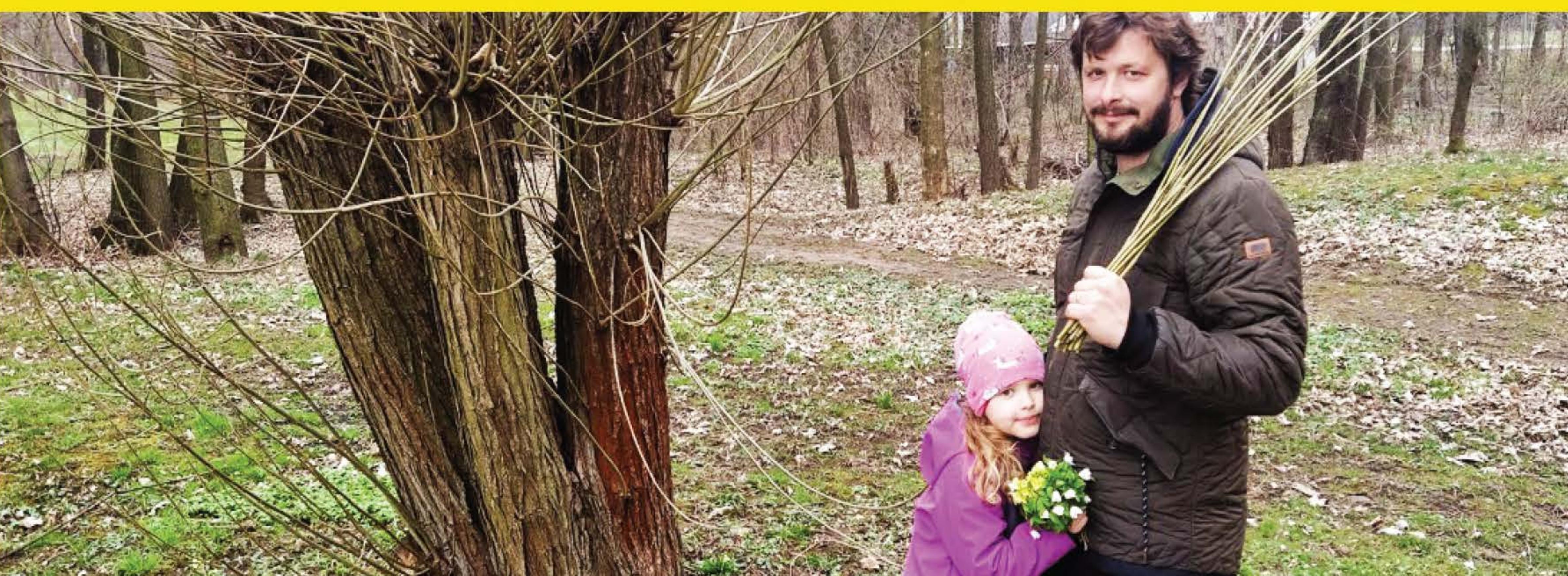
Lenka Kavanová

BUDOUJÍ VZPOMÍNKY

Velikonoce i letos pro nás představovaly čas, který jsme jako rodina strávili společně a nevynechali jsme zvyky a tradice, které jsou pro tento svátek typické.

Více a více si kvůli našim malým dětem uvědomujeme, jak jsou tyto zvyky a tradice důležité, jaký význam pro dětský svět plný pohádek, fantazie a vyprávění mají. Právě pětiletá Anetka a tříletý Teodor jsou pro nás motivací tyto dny odlišit od těch všedních. Naše přípravy začaly už před samotnými velikonočními svátky, s příchodem jara jsme vynášeli Morenu a loučili se se zimou, uklízeli jsme a zdobili domácnost, na Zelený čtvrtok jsme si nezapomněli uvařit špenát, pekli jsme jidáše, mazanec, barvili a zdobili vajíčka, pletli tatar z vrbového proutí, učili se básničky a písničky a nevynechali jsme ani závěrečný šmigrust. A na to snad jednou budou děti vzpomínat.

Lenka Schindlerová

PLETLA V KYTKU

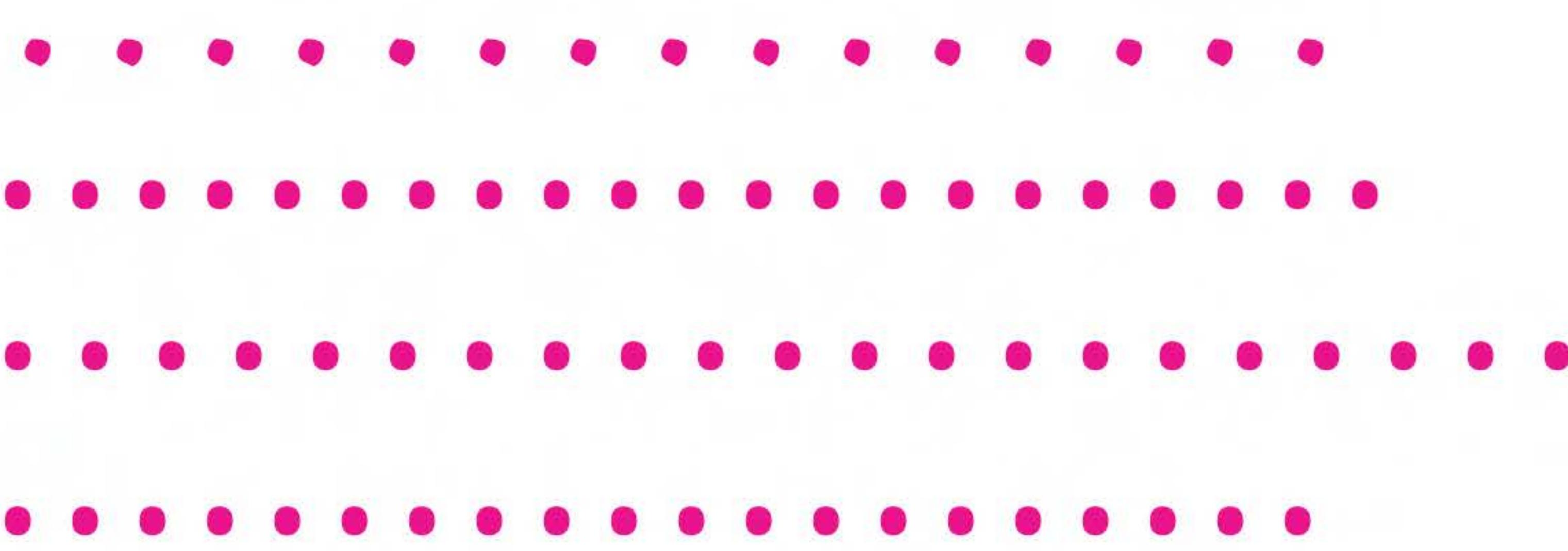
Vpletla v kytku z rozmarýny
devatero divný květ
Házela ju po voděnce,
házela ju po voděnce,
aby plula v širý svět.

Po voděnce, po hluboké,
která teče v tu stranu
Pověz ty mně rozmarýno,
pověz ty mně rozmarýno,
kam až já se dostanu.

Tekla voda podle mlýna,
do splavu se vylila
A ta milá rozmarýna,
a ta milá rozmarýna
za kolo se chytla.

JE TO NA TOBĚ!

Inspiruj se a zkus vymyslet, nebo rovnou napsat říkanku nebo básničku v hanáckém stylu. Může být o přírodě, zvycích nebo třeba nachystej něco jako překvapení na Vánoce! Času máš ještě dost!

KUKUŘICE
TORKEN
Počítat

ŠÍŠKA
BAROŠA

Čočka
ČECOVKA

Rozrazil / Rostlina /
ŽABI VINO

DĚVČE Z HANÉ

Já su švarny děvče z Hané
Víte, co to znamená?
Haná, ta je na Moravě,
země hlučně slavená.
Hora kopců u nás néni,
rovinó se chodivá.
Obilíčko pěkně zraje,
kam se člověk podivá.
Naše bochte, tosó bochte.
Rovnéch néni na světě.
O Hanáka plné misy
Na stole vždy nandete.

CO TO ZNALENÁ?

OLEC
ULICE

SELNIC
SILNICE

HLENA
HLÍNA

ŠEPČI
ŠÍPKOVÝ KEŘ

UŽ JSTE LETOS BYLI V GALERII?

A co teprve v té naší! Nejen že je krásná, je přístupná všem, barevně prosvítí i šedivý den, ale něco se v ní naučíte, zasmějete se hanáckým vtipům, zamyslíte nad citáty, nebo si dokonce můžete zapívat.....

Projděte se kolem herbářů plných rostlin z vašeho okolí. Poznáte orsej, mochnu nebo mateřídoušku? Po návštěvě naší Galerie Plot určitě ano.

SLEDUJTE NAŠE PLOTY
NA ALBERTOVĚ A GORKÉHO.
DO 20.6.2021

MĚSTO
KROMĚŘÍŽ

JE TO!

Není to ale konec, je to teprve začátek.

Jak jsme psali v úvodu - rok 2021
je pro nás /i vás/ rok hanáckého folklóru!

Tradičně i netradičně spolu budeme
objevovat krásu a poetiku všeho hanáckého.
Někdy se ponoříme do historie, jindy tomu dáme
moderní "twist". Bude to rok plný barev, chutí,
muziky a tvoření. Bude to vzrušující,
jako návštěva cizí země!
Ale tentokrát té naší ... Hané.

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

JE TO SUPER! KDYŽ NÁS PODPORUJETE.

Je to oboustranné. Tak jako my jsme rádi součástí vašeho volného času, vaší rodiny a někdy i podanou rukou, když vás něco trápí, tak i vy jste nedílnou součástí Klubíčka. Tvoříte naši komunitu, navštěvujete naše akce a pomáháte nám být centrem pro rodinu, kde se společně cítíme jako doma.

Nascanováním QR kódu
se dozvíte něco víc o projektu
„Mateřství není handicap“
a o možnosti, jak podpořit
Klubíčko Kroměříž.

Děkuji!

Všem, kdo se podíleli na tvoření
této Motanice, móóóó děkujeme!

Dobrovolníkům, spisovatelům, fotografům,
kuchařům, pekařům, kretivcům, morálním podporám,
dětem, rodičům, držitelům tradic, vypravěčům a našim předkům.

Natálie Csizmaziová vše koordinovala, něco i vyfotila a napsala.

Iveta Matysíková kreslila hanácké motivy. Videa pod QR kódy natočily
děti a skupina dobrovolníků kolem projektu, editoval je a na síť umístil
Jiří Menšík. Šárka Kastnerová si trošku pohrála s grafikou a udělala pář
textových úprav.